

ZES-EN-VEERTIGSTE HOOFDSTUK

VIJANDEN...

Toen Magelein Duinkerke binnen reed, hoorde hij eensklaps de sirene. Er kwamen dus Duitsche vliegers boven de stad; nu de slag bij Steenstrate mislukte nam de vijand wraak en moesten plaatsen achter het front het ontgelden, en dan vergat hij nooit de eerste Fransche

stad over de grens.

Raoul stopte en stapte af. Daar aan een kelder, welks ramen door zakken zand beschut waren, hing een rood vlaggetje, als een teeken, dat er een schuilplaats was voor de voorbijgangers.

En reeds riep er iemand :

— Soldaat, kom hier...

Magelein liet zijn motor op straat staan en sprong binnen...

Bij 't pinkelend licht van een paar kaarsen bemerkte hij een vrij groot gezelschap van burgers en militairen. De kelder was trouwens tot bestendig verblijf ingericht, er stonden bedden, een tafel, stoelen, en in een hoek had de eigenaar der woning zeker zijn kostbaarste bezittingen in kisten geborgen.

Neen, men sliep te Duinkerke niet rustig meer... Maar men had voorzichtigheid geleerd... De maire Terquem had er op gewezen, dat men gevaren te trotseeren had..., maar zulks geen lichtzinnigheid beteekende, toen hij een grafrede hield bij de slachtoffers van 30 December... Op dezen dag had de vijand uit 5 vliegtuigen 22 bommen geworpen op Duinkerke, Malo, Rosendaal, Petite-Synthe en Tetegem en betreurde men 25 doden en 37 gewonden.

Wie niet in een kelder sliep, opende 's avonds toch de deur van het onderaardsch verblijf; bij het bed lagen klederen gereed, om zich tegen de nachtkoude te beveiligen, wanneer het alarmsein klonk en men ijlings naar beneden moest vluchten. In veel kelders had men elektrisch licht aangelegd en de muren gewit. « Het vackenzeil » werd uitgehangen als het nood deed... Dat was zoo bij wijze van spreken uit 't verleden; 't vackenzeil was nu de Duinkerksche vlag, welke op den toren geheschen werd, terwijl de waker ook de klok luidde... Dan plaatsde men op den toren een elektrische sirene (1).

Een andere sirene stond in de lage stad en ook het lichtschip bezat zulk een lawaaiërig toestel, dat men om zijn geloei de koe noemde. Wat later stelde men vliegers aan om in de lucht de Duitsche aeroplanen te bestrijden.

Raoul was tevreden in den kelder te zijn. Weldra klonken zware slagen; de gansche stad lag te daveren, de kelder dreunde, de muren schudden, de vloer bewoog zich. Bij elke ontploffing hoorde men angstkreten van vrouwen en kinderen.

(1) In den winter van 1917 bevroor het werktuig. Een ander keer begon het te huiten zonder, dat iemand het in beweging bracht en 't duurde vijf minuten, eer men het tot zwijgen kon brengen.

— 't Zijn geen vliegers, zei een burger, 't is het groot kanon. Dat is nu vandaag voor de derde maal...

't Was een vreeselijk bombardement van Lange Max, die 38 km. van daar brulde.

— Hoor, de pompiers rijden uit, hernam de Duinkerkenaar. Er zal weer brand zijn.

Magelein voelde het nu onder welk een voortdurende bedreiging men te Duinkerke leefde.

Eindelijk werd het stil... Raoul ging buiten en bracht zijn brieven naar het stadhuis, waar 't ministerie van oorlog nog gevestigd was. De magazijnen Bourdon stonden in lichte laaie... Men bracht doden en gewonden weg. Dien dag haalde men van onder puin 20 lijken en 3 gewonden. (11 Mei 1915). Er waren in 't geheel 31 granaten van 38 gevallen...

Magelein zag dat de nobele St-Elooi-kerk reeds zwaar beschadigd was. De Duitschers schenen toch overal monumenten uit te kiezen.

De jongeling was vrij nu.

— Ik ga naar De Panne, nam hij zich voor.

Maar toen hij de straat verder inging, zag hij eensklaps Nancy met Walter Bonte... 't Was of hem een schok plots beroerde. Hij ontstelde erger dan van de beschieting. En waarom? Hij wist immers dat die verwenschte oorlogskorrespondent met het meisje verkeerde.

Nancy bemerkte hem ook en dadelijk liep ze naar hem toe.

— O, Raoul, vroeg ze, hebt gij het gehoord?

— 't Bombardement...

— Wreed, he... Wij zijn rap een kelder binnengesprongen. Dat waren nu die granaten, welke we dikwijls over de duinen hooren vliegen. Maar wat slagen! En zooveel doden, zeggen ze.

Bonte keek Magelein vreemd aan.

— Een soldaat verschrikt daar toch niet in, zei hij in 't Fransch.

— Ik ben ook Vlaming, snauwde Raoul. Spreek maar Vlaamsch!

— Fransch is de taal van 't leger.

— Van de officieren meest, ja.

— Officieel de taal van 't leger.

— Onrechtvaardig genoeg!

— Maar gaat ge nu over de taalkwestie beginnen na dat gebeurde! riep Nancy uit.

— Zeg dat aan dien gazetteschrijver! Maar, ja, hij is de vriend der officieren, of nog beter van de embusqué's en wij zijn voor hem les braves petits soldats, les piou-pious, waarover hij schrijft of 't kleine kinders zijn. Ik moet maar met zulke groote heeren niet spreken. Dag Nancy!

Hij knikte en besteeg zijn motor.

— Wat een onbeschaamde kerel is dat! sprak Bonte.

— 't Is de zoon van een vriend van mijn vader... een Dixmuidenaar.

— Hij heeft weinig manieren. En 't is waar, wat ik hoor, dat de flaminganten al beginnen met de soldaten op te stoken.

— Daar is niets van waar...

— Maar zijn taal...

— Hij gevoelt als zooveel anderen het onrecht.

— Onrecht, onrecht! Er is nu maar een kwestie en dat is den Duitscher te verjagen.

De Vlaamsche zanger Emiel Hullebroeck die niet voor Vlaamsche soldaten mocht zingen

— O, en daarom moeten de overheden de bestaande taalwetten maar schenden en doen of er geen Vlaamsch meer bestaat! Gij zelf schrijft in een Fransch... een vreemd blad, dat het gedaan is met de Vlaamsche beweging. Is dat niet de taalkwestie oprakelen, den Godsvrede verstoren en kwaad bloed zetten? En de overheden doen het ook. Legerorders,

mededeelingen worden, alleen in het Fransch voorgelezen en hoogstens eens in slecht Vlaamsch vertaald of men zegt: « Pour les flamands la même chose » (Voor de Vlamingen 't zelfde). Opschriften... ik zie 't genoeg... alleen in het Fransch. De soldaten moeten twee talen kennen en de officieren een. In welk leger der wereld bestaat dat? Er zijn dokters, die aan de Vlaamsche zieke solda-

De Vlaamsche teekenaar Joe English in 't IJzerland gestorven

ten niet kunnen vragen, waar ze lijden, wat ze gevoelen, hun geen raad kunnen geven, laat staan een bemoedigend woord toespreken. De Fransch-onkundige jongens, die toch ook hun leven wagen, worden aanzien als dommeriken, onontwikkelden.

— Feitelijk zijn ze dat.

— Zoo, ge spreekt aldus van soldaten, die voor ons land vechten. Kent een Fransch of een Engelsch soldaat twee talen? Een Vlaming, die geen Fransch kent, maar daarom toch een uitmuntend militair kan zijn, moet gewoon soldaat blijven en de lompeste Waal kan zonder Vlaamsch te kennen, bevorderd worden. Is dat allemaal rechtvaardig? En peinst ge niet, dat zulks verbittering wekt? En 't zal nog erger worden met den haat van

't Vlaamsch, vooral als de gazetteschrijvers het aanmoedigen.

— Gij verdedigt dien jongen man wel vurig!

— Hij heeft gelijk... Ik ben ook een Vlaamsche en voel het...

— Kom, 't is tijd om naar het station

te gaan.

Bonte zei dit op een toon, als wilde hij te kennen geven, dat hij over zoo iets niet met een meisje kon redetwisten.

En dat voelde Nancy wel. Ze mokte nu ook, en zoo kwam er meer verwijdering tusschen hen.

HET BLOEDIG IJZERLAND

DOOR

A. HANS

EEN GEZICHT OP DE VOORMALIGE SAKEN TE NIEUWPOORT

MET DOORSNIFFEN VAN FRIGATELOOZD IN HET «NEMANDELAND»

Uitgever J. HOSTE, 36, St-Pieterstraat, Brussel